

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
 Administrația tipografiei arhidicteesane Sibiu, strada Măcelariilor 47

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelariilor Nr. 43.

Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
 15 cr. rândul cu litere garnond — și timbru de 30 cr. pentru
 fiecare publicare.

Diua de doliu.

Archidiecesa și metropolia ortodoxă resărîteană a Românilor din Transilvania și Ungaria se îmbracă mâne în doliu. Se îmbracă în doliu, pentru că să serbeze în mod potrivit a decea aniversare dela moartea celui mai mare dintre Părinții sufletesci, cari le-au păstorit vre-o dată biserică, și celui mai distins bărbat politic, din căci au condus vre-o dată afacerile politice ale Românilor din Transilvania.

Era desprețuită naționalitatea română, era călcată în picioare și persecutată biserică noastră în modul cel mai umilitoare până la venirea prelatului Andrei Șaguna în Transilvania. Îndată însă ce a pus piciorul în Transilvania, deși numai ca vicar, preotimea noastră, în cea mai mare parte rusticată, încât mai nu se mai putea deosebi de ceea ce făcea în biserică și credința părinților. În scurt timp după aceasta, prelatul Andrei Șaguna, pus din increderea poporului în fruntea afacerilor politice, începând dela câmpul libertății din Blaj a înaintat pe cărarea strălucită, a ajuns după multe lupte, scopul de a desgropa un popor politicesc și bisericesc și a-i asigura, între impregiurări grele, metropolia desgropată de dinsul de sub ruinele, sub care era îngropată dela 1700, mulțamită înrigelor ieișuice în alianță cu ignoranța clerului nostru final din timurile acele.

Au fost multe și feliurite luptele aceluia bărbat, care, după cum bine se dice în biografia sa, a făcut într-un pătrar de secol istoria românilor din Transilvania. El a călătorit în afaceri naționale politice la Pesta, la Viena, la Innsbruck, la Olmütz și între ce impregiurări grele și printre ce periculi. La Pesta, într-un timp, când revoluția era în ajunul erupției, când înaintea poporului ung. viața oamenilor credincioși tronului și dinastiei era în pericol. La Viena, la Innsbruck și Olmütz, când pentru a străbate acolo a trebuit să easă din țeară pe la Turnu Roșu în timp de earnă, să percurgă țările României, unde boerimea românească de atunci îl avea în prepus, că ar fi revoluționar.

Dar cine va fi în stare ca într-un articol de diar să vorbească de toate călătoriile, căte le au fă-

cut, după ce s-a întors din esilul, în care îl împinsese revoluția ungurească? de călătoriile, care le făcea la Viena, după aceea, parte pentru a combate ultramontanismul, cei dispătu dreptul de a fi restaurată biserică sa ortodoxă în domeniul ei ereditatea dela străbuni din veacuri, parte pentru a combate elementele, care diceau, că se vatemă legile și se vatemă dreptatea, dacă poporul românesc va fi și el îndrepătit ca celealte popoare.

Și era grea luptă, fiindcă episcopul, mai târziu archiepiscop și metropolit român, avea să se lupte cu puternicii acelor timpuri, lângă cari mai milita și o tradiție ruginită, conform cărei popor roman „praeter mercedem laboris nihil habuit” și era tolerat numai „usque ad beneplacitum regnicolarum”, cari în Transilvania erau o ligă compusă din toți români.

Dar atletul gigantic desprețuia ministri puternici, cum era unul dintre nașii concordatului, Leo Thun și făcea pe aristocrația maghiară să amusească înaintea argumentelor lui în senatul imperial, în diete și în alte adunări, până când i-a succed a pune metropolia română în picioare și până când naționarea română a fost recunoscută prin lege sancționată, de naționale egal îndreptățită.

Cât de mare va fi fost amărăciunea lui, când mai târziu a văzut, că acei ce aveau săi multameasă pentru îndeplinirea unor opere, pe căt de mărețe pe atât de folositore, au căzut în curse străine și s-au lăsat să instrumente ajutătoare la desfacerea celor cu multă trudă facute de densus. Andrei Șaguna era prelat ortodox și aceasta jignea foarte cercurile ultramontane, care în toate sistemele politice se gândesc, cum să și asigure influență exclusivă, pe căt numai se poate. Paralizarea actelor lui Șaguna era mai cu efect, dacă era sprinținită de oameni de ai bisericei și naționalității sale.

Amărăciunea lui a trebuit să ajungă culmea, când în fața schimbării sistemului politic, inaugurat deja la 1865, au prevăzut nehotărârea atitudinei românilor, care se putea să înainte, că are să fie de pagubitoare pentru români. Culmea amărăciunei o caracterizează foarte expresiv cuvintele memorabile: *Flere possem, sed juvare non*, scrise într-o epistolă privată, dar în afaceri naționale politice.

Amărăciunea aceasta, ori căt de mare a fost, nu l-a biruit, căci el singur, ca păstor sincer al bisericei, ca să asigure metropolia desgropată prin ostenele sale în toate direcțiunile, i-a dat constituție, vrând prin aceasta să o facă capabilă de viață și de desvoltare și a esoperat întărirea ei prin articol de lege, asigurându-o în contra jiga-

nirilor eventuale din partea altor biserici și însuși din partea guvernărilor statului.

Sunt de mare însemnatate momentele aceste, pe care generația noastră se pare a nu le înțelege deplin. Aceste două momente sunt așa de mari, încât și dacă într-un moment de slabiciune biserică noastră, ademenită sau amenințată, s-ar abate dela calea constituțională, nu preste mult, oameni serioși în studiu vieții noastre bisericesc, vor trebui să revină pentru a delătura cu totul din biserică ortodoxă creștină atât ipocrisia bizantină, cât și despotismul moscovit, copiat după absolutismul latin.

Dacă generația noastră ar fi vase prea slabe pentru spiritul instituțiunilor bisericesc, croite de Arhiepiscopul și Metropolitul Andrei Barbu Șaguna, de sigur, că vor veni altele mai viguroase, mai curând de cum a venit marele bărbat după decadenta instituțiunilor creștine sub cesarismul bizantin și le vor reintroduce și reimprospăta, nu pentru că au fost introduce odată de geniul acel mare al secolului, ci pentru că ele vor deveni un postul al civilizației, amenințate de o parte de stagnație, de amortea și de altă parte de anarchie, de nihilism spiritual.

Eată că reprivind numai la o parte, din cele multe ale activității sale și căt de tare și de expresiv ni se infățișează grandeța aceluia, care a dispărut prea curând din mijlocul nostru, când înainte cu dece ani să a mutat la cele eterne!

Nu mai puțin grandioasă a fost concepția sa politică, intrigată, ignorată din partea unora și neprincipiată din partea altora. Înțelegem ideea activității, pre lângă cautela votului separat dela dieta din Cluj.

Este departe dela noi de a condamna principiul celeilalte idei politice, a pasivității, care s-a sprijinit de altă parte, dar nu s-a executat, sau dacă s-a executat, apoi rău s-a executat. Însă dacă e vorba de asemenea între amândouă, totdeauna trebuie să dăm întărire concepției celei dintâi. Lasă că prin ea nu se face nici o vătămare dreptului, dar poporul român, abstragând dela eventualitatea altor avantaje politice, în luptă neîntreruptă, avea avantajul de a fi ferit de imoralitatea corupțiunilor electorale, era în poziție de a și oțeli puterile sale în luptă și în fine de a progrăsa în scoala parlamentară.

Să nu cugete cineva, că noi când aprețăm astfel, am perde din vedere armele și procedura contrarilor nostri în luptă; adaugem însă numai decât, că nu cunoasem lupte fără de obstacule; din contră scim că cu cât obstaculile sunt mai mari și mai grele de invins, cu atât scim, că e și necesitatea mai mare

FOIȚA.

Cristian Waldo

san

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare).

„Si eu eram foarte bine pregătit. Eu suntem economizasem o sumulă, care, suntem închipuim, că mă putea duce departe cu obiceiul vieții mele frugale, de care nu mă temeam. Eu am obținut o misiune scientifică, după toate regulile, care am cerut-o, ca să nu fiu ținut de vagabond sau de spion, în țările străine, și am plecat, fără a mă neliniști de mijloacele mele de existență, dacă trecea anul, pentru care eram pregătit. Providența avea să se îngrijească de aci încolo. Si totuși eu și fi putut obține cu sigurătate, ce constatau scopul nevinovat și respectabil a vieții mele rătăcitoare, vr'un ajutor pecuniar dela societățile erudite, și chiar din punga particulară a amicilor sciinței. Eu nu voiam a cere nimic sciind, cum să a sleit familia lui Jussieu, prin jertfe de felul acesta voind a purta toate pe socoteala mea.

„Aici incep, în sfârșit pentru mine o serie de dile fericite. Eu aveam înaintea mea, timp nemărginit, cel puțin atât, că imi ajungeau mijloace. Aceasta nu să să dică mult. Ca să prelungesc și să mulțămem pasiunea mea de călătorii, m'am și pus îndată în condițiile cele mai economice. Abea sosit în stația cea dintâi, am înbrăcat un costum de muntean, solid și gros; am cumpărat un măgar spre ami purta micul meu calabalic, cărtile mele, instrumentele mele și colecția mea de mustre, și am pornit pe jos spre munții Elveției. Nu-ți voiu istorisii lucrările, pelerinagele, aventurile mele. Călătoria aceasta am să o descriu, îndată ce voiavă timp, și perderea recentă a jurnalului meu, nu-mi va fi o piedecă neinvincibilă, mulțamită memoriei mele bune, cu care sunt înzestrat. Prin excursiunile aceste singurătice, eu mi-am redobândit frumoasa mea sănătate, libertatea caracterului, increderea în viitor, veselia mea interioară, tot lucruri, care viața din Paris mi le strivise foarte. Eu mă simțeam împăcat cu amintirea Goffredeshilor mei; va să dică, eu mă simțiam fericit.

„Am lucrat binișor în botanică și în mineralogie spre a împlini promisiunile mele, relative la aceste două specialități; însă, nedând nimic vanităților lumiei, eu aveam timpul, a trăi pe socoteala mea ca observator, și doară și ceva ca artist și ca poet, adeca, ca om, care simte frumusețile naturei în-

tregitatea ei dumnețeească. Dela fiecare stație importantă, trimiteam la Paris, dările mele de samă și chiar mustrele mele, împreună cu scrisori, îndestul de detaliate, cătră dl Daubenton, sciind, că impresiile romantice a unui judecător.

„Cu nouă sau dece luni în urmă eu eram în Carpați cu măgarul meu, care-mi făcuse în adevăr servicii mari, și care era așa de credincios și bine dresat, a urma pasurile mele, încât nu mi-a fost niciodată o piedecă; pe atunci am găsit, într-o regiune selestică și pustie, un căsitor bărbos, în care credeam a recunoaște pe Guido Massarelli. Stănd la îndoială, între disgust și milă, eu ezitam să-l avorbă, pre cănd el mă recunoște și veni la mine, cu un aer așa de devot și posomorit, încât învinse compătimirea. Eu eram fericit în momentul acela și pe cale a fi bun. Ședând pe un trunchiu, în mijlocul unei tăieturi de copaci mari, eu prânzeam cu apetit, pre cănd măgarul meu păștea la vrăo căci-va pași de mine. Spre a-l odihni, eu fi luasem calabalicul, și țineam între picioarele mele, coșulețul, ce conținea merindea mea pentru diua aceea. Era puțin, dară destul pentru doi; Massarelli palid și slab părea lipit de foame.

„— Ședi aci, i-am zis, și mânâncă. Eu suntem convins, că tu ai dat în săracia aceasta prin vina ta; Dară asta nu va se dică, că nu te voiu scăpa încă o dată.

de luptă și de luptători. Si apoi când vedem că din pasivitate prea să făcut indiferentism și că uai și încă oameni de frunte, prea mult își freacă buzele de poalele vestimentelor cardinalilor și prelaților ultramontani, cari dispun de lăzile fondului religios catolic, spunem drept, că, cu tot respectul solidarității, credința în aptitudinea principiului pasiv în cele politice ale românilor, ni se reduce la nulă.

Pe când Marele defunct ne au arătat cu exemplele cele mai vîi cărarea în direcțiunile memorate, n'a fost mai avar în exemple, earășii vîi, în direcția economică. Când căutăm împregiurul nostru, suntem de tot puține exceptiunile, unde adecă putem dîce: cutare fond, cutare proprietate nu este acușată de marele defunct. Tot așa putem să dicem că a fost de spornic în immulțirea literaturii.

Dar nu este nici locul și nici putința de a încadra într'un articol activitatea unui bărbat, care cu cât ne departăm mai mult de densul, cu atât apare mai mare și mai bogat în fapte nemuritoare, în fapte care vor stoarce și admirațiunea generațiunilor, ce ne vor urma nouă cestor, cari viațuim astăzi.

Să ne intr'unim așa dară cu fiască pietate și recunoșință la mormântul lui și când vom pune o cunună și vom vîrsa o lacrimă pe locașul remăștilor pămîntesci ale marelui defuncț, să rugăm totodată proverința, care ni l'a fost trimis, să ne întărească inimile, ca să putem înainta pe calea, care ni o arată în viață prin cuvînt și faptă și care ni o arată neincetat și după moartea sa prin principiile și așeđamintele, ce ne a lăsat!

Revista politică.

Sibiu, în 15 Iunie.

M. P. din Viena, nu este dintre cele dintâi fai ale capitalei austriace și ale reședinței monarhului Austro-Ungariei. Este însă cu toate aceste o foaie, prin care organele guvernului din Viena vorbesc din când în când oficioi publicului. În „M. P.“ întâlnim, acum a două oară, un articol de fond, care vorbesce despre necesitatea de a merge la Salonic. Din articol s'ar vedea, că în Viena nu glumesc cu ideea aceasta lăsată mai de multe ori în public. Conflictul Malisorilor și a altor triburi albaneze cu milîția turcească, despre care se dîce că au suferit mai multe înfrângeri, ar fi mijloc bun de a desfășura o cetiune albaneză. Cetiunea aceasta apoi să fie pretețul de a ești trupele noastre prește Novi-bazar la largul peninsulei balcanice, să ocupe Albania și Macedonia până în Marea egeeică.

În același timp când se aude vocea oficioasă de mai sus, polonii din Galicia pare că lucră să ne incureze într'un resboiu cu Rusia și probabil și cu aliața noastră, cu Germania. Ei agitează pentru „ideea cea mare“, pentru restaurarea Poloniei.

România a respuns în cele din urmă la nota lui Granville, în ceea ce privește cestiunea Dunărei, regulată în conferență din Londra, — negativ.

Projectul de lege pentru scoalele medii.

(Urmăr.)

§. 10. În clasa primă atât la gimnasiu, cât și la scoala reală se primesc numai elevii, cari au împlinit 9 ani, și cari vor produce testimoniu dela scoala poporala publică, că au

terminat cu bun succes 4 clase inferioare poporale sau la esamenul de recepție vor arăta, că au în ascemenea măsură cunoștințe.

§. 11. La același institut din o clasă în alta mai superioară pot trece numai acei elevi, care din toate obiectele ordinare din clasa respectivă cu exceptiunea caligrafiei și a gimnasticei, a raportat cel puțin calcul îndestulitoriu.

Dacă un elev a raportat din un obiect clasificarea de „neîndustulitoriu“ corpul profesoral al institutului respectiv poate permite, ca la începutul anului scolar venitoriu spre ai și corege calculul, să facă esamen. Cine a raportat calculul neîndustulitoriu din două obiecte, acela numai în cursuri exceptiionale se admite la esamen din partea ministrului de culte și instrucție publică, respective a autorității suprême confesionale. Cine a raportat calculul neîndestulitoriu din mai mult, ca două obiecte nu poate fi admis la esamenul de repetiție.

Elevul trebuie să depună esamenul de repetiție, asemenea și cel suplinitoriu, la respectivul institut, la care a raportat calculul neîndestulitoriu, respective nu a depus esamenul. La cas motivat ministrul de culte și instrucție publică, respective suprême autoritate confesională scolară poate permite, ca aceste esamene să se poată face și la alte institute.

La esamen suplinitoriu poate fi admis elevul numai atunci, când își va documenta absența dela esamen și corpul profesoral va primi scusa de suficientă. Contra deciziei negativ al corpului profesoral se poate face recurs la ministrul de culte și instrucție publică, respective la suprême autoritate confesională.

§. 12. Dacă voiesce cineva să treacă din o scoală medie publică în alt institut corespondent, el este datoriu să rectifice priu testimoniu dela institut, unde a studiat, că a absolvat clasa premergătoare din toate studiile ordinare cu calcul cel puțin îndestulitoriu.

Elevii veniți din alte scoale medii numai atunci se primesc în clasele următoare, dacă vor documenta, prin testimoniu dela institut, care l-au părăsit, că în clasa imediat premergătoare au studiat cu succes îndestulitoriu cel puțin acele obiecte, cari sunt obiecte ordinare la institut în care voiesc să fie primiți.

Elevii cari voiesc să treacă din gimnasiu public sau dela scoala civilă în scoala reală, asemenea și cei ce voiesc să treacă dela scoala reală sau civilă în gimnasiu, sunt obligați să facă esamen de primire.

§. 13. Trecerea dela un institut la altul se face de regulă numai la începutul anului. Prește an elevii veniți din alt institut numai pe baza decisiunei corpului profesoral vor fi primiți rectificând causele schimbării.

Contra decisiunii, care deneagă primirea, se poate face recurs la ministrul de culte și instrucție publică, respective la suprême autoritate scolară confesională.

§. 14 Contragerea classelor, cu alte cuvinte terminarea a două clase în un an, o poate permite în mod exceptiional la motivata propunere a corpului profesoral și a suprêmei direcții districtuale respective a suprêmei autorități scolare confesionale, numai ministrul de culte și instrucție publică în casul, când elevul respectiv va avea testimoniu cu eminență despre clasa absolvată mai pe urmă, va trece etatea lui prește terminul normal și desvoltarea lui trupească și intelectuală i va face posibilă absolvarea de două clase în un an și dacă respectivul anul scolar premergătoriu a absolvat la același institut.

Elevul concesionat va face din ambele clase sau cel puțin din una esamen privat.

Propunerea Escoletiei Sale Miron Romanul: Absolvarea de două clase în un an o poate permite în mod exceptiional la motivata propunere a corpului profesoral și su-

balic cu tot, buzunarele mele erau goale; nu mi-a lăsat, decât hainele de pe mine. Un obiect fără valoare, uitat sau desprăuit de bandiți, îmi ficsă atenția: era o ceașcă, făcută din o mică nucă de cocos, ce mă servea în călătorie, spre a nu bă din gâtul sticlei, ceva ce mi părea totdeauna nenobil. Eu am plătit scump delicateță aceasta: într'un moment, când i-am întors spatele, Guido aruncase un narcotic în ceașca mea. Un fel de sare era cristalizată în fund. Guido nu era cersitor, ci căpitân de hoți. Urmele de picioare din jurul meu, îmi dovedeau concursul mai multor persoane.

Privind toate lucrurile din giurul meu, am văzut o inscripție, ușor trasă cu creta, pe stâncă, și am cedit următoarele cuvinte în limba latină:

„Amice, eu te puteam ucide, și ar fi trebuit să o fac: dar' te aș agrățiat. Dormi bine!“

Era scrisoarea lui Guido Massarelli. Pentru ce ar fi trebuit să mă ucidă? Doară în amintirea bătăiei din Paris? Se poate. Italianul își păstrează, în cele mai mari dezastre a sufletului și a inteligenței simțul de resbunare sau cel puțin amintirea vătămării. Ce puteam eu face, a-mi resbuna la rândul meu? Nimic ce nu cerea timp, bani și căi. Dar să eram fără nici un ban, și începea a mi se face foame.

(Va urma.)

premei direcții districtuale ministrul de culte și instrucție publică respective la propunerea organelor sale suprême autorității confesionale scolare, în casul când elevii etc. din test.

§. 15 Privatii, cari au studiat privat sau în institut privat și voiesc să producă despre progresul lor testimoniu din scoala publică pot face asemenea în timpul precis spre acest scop, după ce se vor fi însinuat preventiv la direcția institutului respectiv și vor fi arătați, în ce institut privat respective, unde au petrecut anul immediat premergătoriu și în ce sistem au studiat.

Din mai multe clase în un an se pot face esamene numai cu concesiunea ministrului de culte și instrucție publică făcută la propunerea corpului profesoral și a suprêmei direcții districtuale respective la propunerea suprêmei autorității confesionale scolare, și numai în casul, dacă se va documenta, că s-a întrebuințat destul timp pentru studierea obiectelor de învățământ din clasele absoluate și că etatea și desvoltarea respectivilor ajunge, ca să fie putut înșuși cunoștințele cari au trebuit să se propună în clasele respective. Să în casul acesta se face esamen separat din fiecare clasă, și cel mult din două clase se pot examina deodată însă așa, ca să fie evidentă cunoștința respectivului din materia ambelor clase.

Propunerea Esc. Sale Miron Romanul: Din mai multe clase în un an se pot face esamene numai cu concesiunea ministrului de culte și instrucție publică dată la propunerea corpului profesoral și a suprêmei autorități scolare districtuale, respective cu concesiunea suprêmei autorități a institutului confesional, și numai în casul... etc. tecstul.

Protocolul despre esamenele private cu lucrările scripturistice și toate documentele elevului, care face esamenul sunt a se trimite suprêmei autorități districtuale, respective suprêmei autorități a institutului confesional.

(Va urma.)

Serbarea dela Iași.

Cetim în „Românul“:

În diminea de 6 Iunie strădele Iașilor presentau o mare animație.

Pela oarele opt dimineață nenumărată lume se îndrepta spre platoul dela Copou, percurgând frumoasa stradă Carol I, presurată de vîle și de grădini. Platoul dela Copou, una din cele mai frumoase poziții și de unde privirea se poate întinde în direcții nemărginite, până la dealul Repedei, a Bordei și în partea opusă chiar până la Ceahlău, devenise un adeverat furnicar de oameni și de trăsuri.

Acolo M. S. Regele distribuie premiele concursului general de tragere în țintă, care s-a făcut în diminea de 2 și 3 Iunie între cei mai buni trăgători ai diferitelor coruri, ce compun armata română.

După împărțirea premiilor, M. S. Regele trecu în revistă trupele adunate pe platou; apoi comandă defilarea, care se făcă cu multă precizie și atrase admirăriile mulțimii adunate. Să de astă dată, dorobanții și artilleria au avut onorurile țilei. Cu această ocazie, de și nu e locul tocmai aci, atragem atenția celor în drept, că caii atât ai călărașilor, cât și a artilieriei sunt puțini hrăniți.

Toată dimineața multimea a umplut strădele: și acum nu se mai găsea nici o trăsuară în tot orașul, cele 500 de birje, pe care Iașii le posedă fiind angajate cu diminea încă de la 1 Iunie, adeseori cu nisice prețuri întreite și împărtite, de căt cele ordinare; otelurile de asemenea nu se desertoaseră decât prea puțin.

La oarele 3 și jumătate încă s'a facut o mare, mișcare înspre gară; cel dintâi rând de oaspeți părăsește Iași.

La gară, era o îmbulzeală tot atât de mare ca și acea care domuse în momentul sosirii primului tren cu oaspeți din București. Pentru a îmlesni circulaționea, direcția căilor ferate austriace să vădă nevoie să face două trenuri, care să se urmeze la interval de un sfert de oră.

Cu acest tren au părăsit Iașii dimineață C. A. Rosetti, președintele Adunării deputaților, d. Eugeniu Stătescu, ministrul de justiție, dd. Stolojan, I. Marghiloman, E. Costinescu, și foarte mulți alți dni deputați senatori, magistrați și particulari.

Între doamnele, care au părăsit Iașii cu acest tren am observat și pe doamnele S. C. Rosetti, Ferehyde, Radu Mihai, Populeanu, Stolojan, dșoara E. Aslan, etc.

Cu toate acestea nenumărată lume a ramas încă în Iași, multe persoane vîndând să se asiste și la banchetul dat în onoarea delegaților.

Cu acest banchet, la care au asistat pe lângă delegații județelor, ai comunelor, ai localităților, unde s-au întâmplat bătăliele cele mai însemnante ale lui Stefan cel Mare, precum Valea Albă, Baia, Scheia, Racova, și cea mai mare parte din notabilitatele orașului, precum și acele venite în Iași cu ocazia serberii, s'a terminat seria festivităților. Banchetul s'a dat în sala teatrului național. Aspectul salei era splendid. Trei mese așezate de a lungul ei dăbea pleteau cuprinzătoare pe cei 400 de invitați. Lojele strălucătoare de toalete frumoase.

M. S. Regele a asistat la acest banchet.

Primul toast a fost ținut de M. S. Regele în sănătatea Iașilor și pentru mărirea României; al doilea toast a fost al lui G. Chițu pentru Unire, care M. S. a întărit-o tocmai acolo, unde dușmanii său au încercat să facă desbinare; al treilea a fost al lui Negruzi, multămînd tuturor și închinând Bucureștilor; al patrulea a vorbit d. Cariagdi, închinând Ia-

șilor, apoi a urmat d. Voinov, ridicând toast Regelui din partea camerei, d. generare Cernat din partea armatei, d. P. Grădiștean a beut pentru cei absenți, pe prima linie pentru Regina, apoi pentru România, cari n'au putut lua parte la serbare, în fine d. B. P. Hajdău pentru Regele, care a întrunit ambele țăruri ale Dunării sub sceptrul român și pentru Dunarea românească.

După plecarea M. Sale, s'au mai ridicat o mulțime de alte toasturi, în urma cărora cu toții au plecat să mai prezinte încă o dată Regelui urările lor. M. S. Regale a mulțumit întâi din balcon, apoi s'a dat jos și cu entusiasm nespus, s'a încins o horă uriașă, la care au luat parte M. S. Regale și d. ministru Sturdza.

Apoi delegațiunile au plecat să găsească pe d. Chițu, care se astă la statua lui Stefan cel mare. D. Chițu a ținut acolo un discurs, care a fost primit cu aplașe frenețice.

Săra din nou musicile au cântat pe piețele și în grădinile publice.

Marți au plecat din Iași mai toate persoanele care veniseră din București și de prin locurile mai îndepărtate ale României; românend încă multă lume de prin județele Moldovei, de prin împregiurimi și de prin Basarabia.

Toată această lume nu va părăsi Iași decât Joi sau Vineri, adecă până după plecarea M. S. Regelui, care va sta în a doua capitală a țărei până Joi.

Din Iași M. S. se va duce la Broșteni, proprietatea Sa, unde va sta vîr'o 8 sau 10 zile.

Serbarea dela Iași, ale cărei pregătiri au ținut atât timp, a lăsat o adâncă intipărire în spirite, care nu se va șterge nici odată și a făcut să resară o întreagă literatură critică, poetică și căteva lucrări musicale.

Deja cu mult înainte de inaugurarea statuie, s'au născut cu ocasiunea portretului lui Stefan numărătoare discuții atât în sinul Academiei, cât și în presă.

Cestiunea era de a se sci, dacă Stefan cel mare a purtat în adevăr barbă, după cum îl infățișeașă statuia sculptorului francez Frémiet.

Aceste discuții, care s'au urmat cu multă vociune în timp de mai multe luni, au împins pe căți-va scriitorii români, să facă cercetări amănunte prin mănăstirile Moldovei în scop de a găsi adevărul portret al marelui Domn.

Aceste cercetări au fost incoronate cu succes; în adevăr d. Tocilescu, P. S. S. episcop Melchizedec, au găsit portrete de ale lui Stefan, în care acest erou este reprezentat fără barbă și cu o figură alta decât aceea, pe care eroul o are în statu.

Deși mulți se vor plângă despre această neasemănare a statuie eroului cu portretele descoperite mai în urmă, în fond lucrul n'are o însemnatate atât de mare.

Mai întâi trebuie să ținem seamă, că poporul să deplinește cu figura lui Stefan cu barbă, astfel cum au fost vulgarisată de către Asachi prin mii de portrete; apoi portretele ce s'au găsit la Dobrovăț și la Putna nu ne dau decât o închipuire informă, din care nu ne rămâne altă trăsătură caracteristică, decât aceea că Stefan n'a avut barbă. Dar cine ne poate spune, că Stefan n'a purtat barbă mai târziu, la bătrânețe?

Astfel putem să îndepărtem ori ce fel de scrupule, în această privință și să privim opera lui Frémiet ca adevărată reprezentare a eroului român.

Această operă este demnă de toată lauda și din toate punctele de vedere. Stefan stă călare pe un cal de o frumusețe rară, astfel cum numai Frémiet scie să-i facă. Eroul cu coroana pe cap, într-o atitudine măreță, ține în mâna dreaptă buzduganul cu gest poruncitor și majestos în aceași timp.

Am pută formulă și oare care critici în privința acestei atitudini. Locul lor nefind însă aici, ni le rezervăm pe altă dată.

Cu solemnitatea inaugurării critica și discuțiile trebuie uitate un moment, acum mai cu seamă, când o literatură mai linistică tinde ai lău locul.

După cum trebuia să ne așteptăm, o mulțime de poeșii au apărut cu ocasiunea serbării dela Iași. Diarele din Iași de prin provincie sunt pline de aceste producții. Între numele autorilor, cari au compus versuri cu această ocasiune cităm pe dnii D. Gusti, Emanuel Părăian, I. G. Hădăan, Ar. Densușan, Ioan Ianov, Ileșian, C. Panaiteanu, N. Roiu. Cea mai frumoasă poesie ce s'a publicat cu această este fără îndoială aceea a bardului dela Mircescu, Vasile Alecsandri. „Oдă la statuia lui Stefan cel Mare“, cuprinde versuri de o frumusețe rară, și care resună, ca bronzul, în care este turnat chipul marelui Voievod.

Mulți secoli lăncăzit-am sub a peirei ceață,
Dar te-am avut pe tine fecund isvor de viață,
Simbol al bărbăției în neamul tău ascuns,
Să fost destul! în ceriuri un soare-i de ajuns!
Zadănic sboară norii și fulgerii detună
Pe fruntea majestoasă a munților Carpați:
În zarea limpedeță după ori-care furtuna
Ca tine după seculi, ei par mai înălțăți.

O lăzii era statura căt inima de mare
Ai fi întins o umbră din munți și pănă în mare,
Tu ce-ai putut cu brațul în veci neobosit
Să aperi Occidentul de cruntul răsărit,
Tu ce prin curcubeul de fapte colosale
Legat-ai revărsat cu apusul vieții tale,
Tu aclamat în Roma cu glas triumfator
Mare-al creștinăței erou nemuritor!

Afără de aceasta printre lucrările, cari au apărut cu ocasiunea acestei serbări, trebuie să cităm și un studiu istoric al lui Ioan Nădejde, asupra vieții și timpului lui Stefan cel Mare, care a apărut în broșură la Iași.

Printre producții musicale cităm, că cea mai originală, lucrarea lui T. Burada, neobositul culegător al boțelor populare ale Românilor din toate unghuriile.

D. Burada a descoperit într-o psaltrie a lui Dosotei nescaș versuri, care să atragă lui Stefan cel Mare. Unele din aceste versuri, după cât mi-aduc amioane, sună astfel:

La nașvală dați
Crucea văpărați!
La nașvală dați
Teara văpărați!

D. Burada a pus în muzică aceste versuri, într-o muzică cu totul originală însă, compusă din surle, tobe, trămbiți, cimpoaie, naie și alte instrumente analoage.

Din toate aceste se vede că de adănc simță a fost serbarea dela Iași și cu cătă tărie, varietate și originalitate s'a manifestat simțemantul național al românilor cu această ocasiune.

Varietăți.

* Excelenția Sa Preasântul P. Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul a plecat a seara la Reșinari pentru parastasul în memoria repausatului Arhiepiscop și Metropolit, a Marelui Andrei Bar. de Șaguna.

* Aflăm că cununi numărătoare de flori se vor transporta din partea corporațiunilor și particularilor spre a se aședa pe mormânt.

* La parastas, ni se comunică pe cale privată, va asista și dl Constantin Șaguna, căpitan în oastea română, dimpreună cu consoarta domniei sale.

* (Programa examenelor publice la institutul Andreian pedagogico-teologic greco-resăritean Sibiu cu finitul anului scolar 1882/3, ce se vor ține din 17—30 Iunie a. c.):

Vineri în 17 Iunie înainte de ameați: Enciclopedia, Esegesa cu Ermeneutica, cl. a. I.; Metodica religiunei ped. a. III, prof. S. Popescu. — După ameați: Limba română ped. a. I, II și III, prof. Dr. Barcianu.

Sâmbătă în 18 Iunie înainte de ameați: Dreptul canonice cl. a. III, prof. I. Popescu. Limba și literatura română cl. a. II, prof. Dr. Barcianu. — După ameați: Patristica cl. a. II, prof. Dr. Crișian.

Luni în 19 Iunie înainte de ameați: Pastorala cu Liturgica, Catechetica cl. a. III, dir. I. Hannia. Comptabilitatea cl. a. III, ped. a. III, prof. D. Comșa. — După ameați: Istoria bisericășă cl. a. I. ped. I, prof. Dr. Maier.

Marți în 21 Iunie înainte de ameați: Morala cl. a. II, prof. Dr. Crișian; Omiletica cl. a. III, prof. Dr. Maier. — După ameați: Istoria naturală ped. a. I, II, prof. Dr. Barcianu; Fizica ped. III, prof. D. Comșa.

Miercuri în 22 Iunie înainte de ameați: Logica cl. I.; Psihologia cl. a. I, ped. a. III, prof. I. Popescu; Computul ped. a. I, II, prof. D. Comșa. — După ameați: Istoria universală ped. I, II, III, prof. Dr. Maier.

Joi în 23 Iunie înainte de ameați: Limba maghiară ped. a. I, II, II, prof. Dr. Crișian. — După ameați: Pomăritul cl. a. II, ped. a. II, prof. D. Comșa.

Sâmbătă în 25 Iunie înainte de ameați: Dogmatica și Polemica cl. a. II, prof. I. Popescu. — După ameați: Legumăritul cl. a. I, ped. a. I, D. Comșa.

Luni în 27 Iunie înainte de ameați: Didactica și Metodica cl. a. II, ped. a. II, prof. Dr. Crișian. — După ameați: Plantologia cl. a. III, ped. III, prof. D. Comșa; Geografia ped. a. I, II și III, prof. Dr. Barcianu.

Marți în 28 Iunie înainte de ameați: Pedagogia generală cl. a. III, ped. a. III, prof. I. Popescu; Isagogia cl. a. I.; Mărturisirea ortodoxă ped. a. II, prof. S. Popescu. — După ameați: Cântările bisericesci și tipicul toți elevii, prof. D. Cunțanu.

Miercuri în 29 Iunie. După serviciul divin, stabilirea clasificării.

Joi în 30 Iunie: Încheierea solemnă a anului scolar; după serviciul divin publicarea clasificării și estradarea absolutoriilor.

Din conferința profesorală finită în Sibiu la 11 Mai 1883.

* (Toastul sensational) al senatorului P. Grădișteanu, de spire care am luat notiță și noi, dar

care a făcut mult sgomot în lume, îl găsim publicat în „R. L.“ de însuși autorul lui. El diferă de versurile, căte le am citit. Spre a reduce lucrul la starea adeverată îl reproducem precum urmează: „Majestate, când toată lumea se intrece a 'ti aduce închinăciuni și urări nu numai ca semn de respect către suveran, nici numai drept recunoșință către căpitanul brav, ci dintr-o explozie de dragoste, pornită din toate unghuriile țărei, dragoste, pe care Majestatea Ta, Ti-ai întemeiat tronul, dă-mi voie Majestate, mie simplu cetățean, onorat la acest banchet, să închin acest păhar în sănătatea celor absenți. Si mai întâi în sănătatea Femeii, cea dintâi printre femeile române, lumină printre lumină, Regină, de trei ori Regină prin spiritul său, prin inima sa, prin grațile sale, în sănătatea Majestății Sale Regina Elisabeta, și apoi în sănătatea cortegiului strălucitor, care o încungură, în sănătatea femeilor române — căci atât valorează un popor, că valorează femeile sale.

„Să nu uităm, Majestate, la această serbare pe consiliarii tronului, pe betrâni țării, cu care împreună ați coborit în adâncul mărilor, de ați cules mărgăritarele și coraliul, ați despicat munții și ați luat aurul și briliantele din care ați format coroana regală pusă pe capul României.

„Sunt unii, cari lipsesc dela această solemnitate — nu sciu pentru ce și nici voesc să cerceteze — Români sunt și ei, să nu-i uităm Majestate, căci nu e român, care să nu și iubească țeara.

„Sunt alții, cari ar fi voit să fie, dar n'au putut, cari privesc în acest minut la noi, ce dic? cari sunt în mijlocul nostru cu inima, cari te iubesc Majestate cu aceeași dragoste ca noi toți, căci văd în Majestatea Ta nu pe Regele României, ci pe Regele Românilor, și cu concursul căror Majestatea Ta vei recăpăta pietrele prețioase, cari lipsesc încă dela coroana lui Stefan cel Mare!“

* Cu ocasiunea desvelirei statuie lui Stefan cel Mare, Regina Elisabeta a adresat primarului de Iași următoarea telegramă: Domnului primar, Iași. „Prințul frunzele de lauri a cununei ce trimite din străinătate pentru încoronarea statuie lui Stefan Cel Mare, inima de Regină Română împlinesc simțurile cele de mândrie și de profundă admirare pentru eroul, ce a consacrat viața sa întreagă întrupăriarea mărirei române. Imaginea'ui neperitoare fie pentru noi toți simbolul gloriei și numele său legendar modelul patriotismului creator de fapte mari. Elisabeta.

La această telegramă Primarul a răspuns:

Majestăței Sale Regina României.

Monrepos.

Frunzele de lauri trimise de cea dintâi Regină a României, a fost cea mai splendidă podoabă a încoronării statuie eroului moldovean. În fiecare frunză din cununa trimisă de iubita lor Regină, Români au vădut simțurile mărețe ale aceleia, care a scutit să se dea inima alesului ei, marele căpitan al Românilor. Celebrând virtuile eroului moldovean, Români dovedesc că sciu să aducă tributul lor de admirare acelora, cari, ca și Stefan, au tras spada pentru apărare și mărirea neamului.

Vocea Majestății Voastre a încoronat entuziasmul serbării.

Primarul Iașilor.
Leon C. Negruzz.

* (Încă o expoziție) istorică de astădată. Cu ocasiunea centenarului al seselea, dela trecerea Stiriei sub dominația Habsburgilor o expoziție istorică se va organiza la Graz, dela 2 până la 31 Iulie.

Această expoziție va fi formată mai ales din lucruri trămisse de aristocrație, de două episcopate, de orașe, corporații etc. și va cuprinde, între altele, monumente și obiecte foarte curioase din epoca preistorică și din cea romană.

* (Antichități falsificate). Se scrie din Constanța către „Vocea Covurluiului“:

Dobrogea este plină de antichități foarte importante pentru știință. Guvernul a pus mult interes pentru adunarea lor, și mai cu seamă moneadele ce constată istoria acestei provincii până la cea mai adâncă anticitate. De aceea ele se vend cu preț. Tatarii stimulați de căștig, consumă dile în căutarea unor astfel de lucruri prețioase. Dar evreii, cari caută a face bani din toate, au ajuns și aci la falsificare. Astfel evreul Jerusalim Navon care are un fiu la Constantinopol, a primit dela acesta o mare cantitate de monede de aur și de bronz, cu diferite mărimi și inscripții, însă toate fabricate la Constantinopol în anul acesta.

Afacerea dela Tisza-Eszlár.

Procesul dela Tisza-Eszlár în Berlin.

Iosif Scharf se înțărișează cu fiul său. Tata se roagă de president, să i se permită a rămâne singur cu fiul său.

Pres. Prin aceasta și aduce pe băiat în pericol de a fi sedus la depunere false. (Sgomot).

Iosif Scharf. De unde ai scut tu, ce însemnează „cadavru.”

Morit. Am învățat, ce însemnează.

Scharf. Nu te rușinezi a depune astfel?

Morit. Nu.

Scharf. Tu ești instruit?

Morit. Nu, eu spun, ce am văzut.

Apărătorul Eötvös: Voesci să întăresc prin jurămînt depunerea, că nu te-ai fi instruit nimenea?

Morit. Da, eu jur!

Scharf. Eu așadară mint?

Morit. Da, DTa mintă.

Scharf. Pentru ce nu te-ai dus la bunătă?

Morit. Findeca năști fi căpătat de mâncare.

Apărătorul Funtak (cătră Morit) DTa ai văzut prin borta cheiei, cum o omoară; nu te-ai spăriat?

Morit. Nu.

Procurorul propune unele intrebări lui Morit Scharf. Morit spune, că a chemat pe Ester în casă fiind recercat din partea unui evreu, că cuțitul a fost „cuțit de sechter” și cum că nu l'a indemnănat și nici silit nimenea să depună astfel.

Apărătorul Dr. Friedmann. Ai tu amici?

Morit. Am.

Dr. Friedman. Pentru ce n'ai povestit amicilor tăi înțemplarea aceasta?

Morit. Sciam, că nu-i permis.

Dr. Friedmann. Cine a povestit fratelui tău mai mic, Samuil, despre omor?

Morit. Eu însumi, el a ascultat la masă, când am povestit mamei și tatei despre înțemplare.

Dr. Friedmann. Când ai făcut a doua depunere? Făcute-ai de bunăvoie?

Morit. Da.

Pres. (cătră Morit) Fostă și Taub de față?

Morit. N'a fost.

Dr. Funtak. Cum a curs săngele în urma tăierei?

Morit. Lin, într'un torrent mic.

Dr. Funtak. Depunerea aceasta te ruinează, nu-i cu putință să fi curs după tăietură săngele lin, ci să să fi improscat Depunerea e falsă.

Procurorul Seiffert. Depunerea aceasta a lui Morit Scharf e semnificativă, că deci să se invite experți, cări să-și dea părerea în afacerea aceasta. Aduc totodată la cunoștință tribunalului scirea, că am primit, că Morit Scharf ar fi depus în timpul, că a stat sub supraveghiere judecătoarească, că înțreaga lui fasiune ar fi minciună; el n'ar fi văzut nimic și că la aceea, ce a depus, a fost instruit. Aud mai departe, că amplioatul Daniil Barcza scie ceva autentic în privința aceasta; de aceea că se se cheme Barcza de martor. (Se nasce sgomot. Strigăte: „Așadară și procurorul a devenit apărătorul sechteriorilor.”)

Cu acestea se termină depunerea lui Morit Scharf.

Dr. Friedmann cere, să se pună Morit Scharf pe picior liber, findeca n'are incredere în persoanele, sub a căror supraveghiere se află băiatul.

Presidentul (cătră Morit): Spune drept, te temi, că vei fi pedepsit?

Morit nu scie, ce să respondă la aceasta.

Dr. Friedmann: Vezi, domnule president, că frică au băgat în băiat, vor să-l silească și rămână la depunerea sa cea dintâi. (Sgomot în auditoriu, strigăte: „Pe Morit Scharf încă vor al da pe mâna evreilor!”)

Apărătorii cer conducerea de martori noi.

După ce decide presidentul, că Morit Scharf să rămână și pe viitor sub supraveghierea temnicierului, se închide ședința.

După deschiderea ședinței interpelează Apărătorul Carol Eötvös pe president: e adevărat, că pe Morit Scharf vor să-l răpească? Dr. Eötvös cere investigație în cestiunea aceasta.

Procurorul Seiffert declară, că densus ține faima aceasta ne verosimilă și secundară; densus a recercat pe căpitanul cetății, să-i facă raport oficial despre aceasta. Procurorul adresează sub decursul per tractării văduvei Solymosi mai multe întrebări. Solymosi espune din fir în părțea istoriei, cum a dispărut fata-sa cu detaliile cunoscute deja.

Apărătorul: Dr. Eötvös pune asemenea întrebări văduvei Solymosi; aceasta spune, că a călătorit

la o muieră, care dă cu cărțile, spre a o întreba: unde îi este fata. Pe cale cără locuința muierii acelei-a, o au incunjurat mai mulți evrei. Dr. Eötvös: Alături ai depus, că Djeu ți-ar fi șoptit, că pe fata-tă o au omorit evreii. Ai visat? — Solymosi: Nu, am fost deșteaptă, eu însumi nu sciu, pe ce cale mi-a venit la cunoștință. — Dr. Eötvös: N'ai primit bani dela oameni buni? — Solymosi: Nu, nici odată. — Dr. Eötvös: Nu te indoeșci, crezi în adevăr, că evreii ți-au omorit fata? — Solymosi: Nu mai înțepești indoaială. — Dr. Eötvös: Nu-i cu putință, ca fata DTale să se fi sinucis? — Solymosi: E cu neputință.

Presidentul reccarcă pe apărătoriu să nu trăgăneze depunerea și cere să nu peardă din vedere moralul. (Aplause în auditoriu.)

Dr. Friedmann. Intrebă pe martoră, că scie densus ce e jurămîntul? — Solymosi: Cum să nu!

Dr. Friedmann: Crezi DTa, că Scharf a cunoscut pe fata DTale? — Solymosi: El o a cunoscut de bună seamă.

Presidentul: Densus susține, că nu o a cunoscut. — Acușatul Scharf: Eu nu o am cunoscut. — Solymosi: El o a cunoscut.

Hury, la care a servit Ester Solymosi, susține, că evreii n'au omorit pe Ester.

Pres. Văzut-ai DTa vreo-dată vre-un cadavru?

— Hury: Da, mai de mult, când eram mai tineră, mai târziu n'am văzut. — Pres. S'a dis din oare-care parte, că DTa n'ai fi voit să te uiți la cadavrul aflat în Tisa — Da da, de oare ce DTa ai fi băgat pe fata în pămînt?

Martora: Ba nu; de altcum nici chiar de m'ar spăndura năști pută depune alt-ceva. Procurorul încă adreseză martorei unele intrebări, la cari respunde cu multe detalii. Procurorul arată că pe baza resculărilor s'ar fi dus văduva Solymosi la malul riului spre ași căuta fata încă înainte de ce o a înconosciat Hury, că a dispărut. — Solymosi: Singură nu sciu, de ce o am făcut; aveam simțemîntul, că s'a înțemplat ceva.

Apărătorul. (cătră Hury). Ai întâlnit DTa pe cineva pe cale, când ai căutat pe Ester? — Martora: — Nu, pe nimenea. — Apărătorul Dr. Hermann: Ai întâlnit pe Lengyel? Martora: Da, n'am vorbit cu densus. — Dr. Hermann: Mă rog să fie ascultat Lengyel. Martora susține, că n'a văzut cadavru; aceasta nu-e adevărat, căci înainte cu un an a desbrăcat cu soția lui Iacob un cadavru; mă rog să se asculte și cocierul, care a văzut pe Ester încă în sara acelei dile, în care s'ar fi înțemplat omorul, păscând vaca. Iosif Scharf înțelege că Hury de unele lucruri, aceasta istorise și declară, că Iosif Scharf a cunoscut pe Ester.

Apărătorul Dr. Eötvös (cătră martoră) DTa ai dis că ai fi audiat dela Scharf, că s'ar fi cântat pe 12 ore din noapte în templu. E adevărat?

Martora: Nu, Scharf nu o a dis.

Urmează ca martora muieră lui Lanczy. — Pres. DTa ai fost în Sâmbăta respectivă la Hury, — Martora. Da am fost și am văzut pe Ester eșind. — Pres. Cum a tractat Hury cu Ester? — Martora. Foarte bine, Hury strică prin bunețe pe servitori. Martora următoare Uveges, care asemenea a fost la Hury, a văzut pe Ester acolo. O altă martora, Portas, nu s'a prezentat, a depus însă protocolar, că Ester a părăsit de fapt la ora anumită casa lui Hury. Dens a vorbit din de din timpul, după ce a dispărut Ester, cu Hury, nu o a audiat însă suspiciozând pe evrei, că ei ar fi omorit pe Ester.

Martora Soos a audit dela Samuil, fratele mai mic a lui Morit, că evreii ar fi omorit o fată de creștin. — Pres. Ai anunțat DTa aceasta la judecătorie. — Martora: Nu. — Procurorul: Cum ai stat DTa cu familia Scharf? — Martora: Bine, noi am convenit unii cu alții.

Procurorul: Cum ai audit DTa starea lucrului? — Martora: Scharf cel mic o a povestit copiilor, și eu am fost de față; băiatul a dis, că muereea lui Scharf i-ar fi spălat picioarele Esterei și apoi o ar fi omorit. — Iosif Scharf: DTa ai dis atunci, acușă va veni timpul, în care se vor alunga evreii din Ungaria? — Martora: La aceasta nu pot respunde. — Pres. Respunde la aceasta! — Martora: Iuliana Szabo se provoacă la istorisirea micului Samuil Scharf, care a dis, că Morit Scharf ar fi incuiat ușa înainte de a se înțempla omorul. Martora adaugă, că n'a văzut evreu înaintea templului.

Se mai ascultă o băiată cu numele Elisabeta Soos, care obiceiua să se juca cu micul Samuil. Asemenea se ascultă martora Tanyi. Martora a vorbit cu Samuil despre înțemplare, acesta însă nu

i-a respuns. Întemplarea o a audit dela alui Bathory. Martora a întrebat pe Samuil, de a fost Ester la ei, el a respuns: „Ea a fost la noi; pe Ester o a legat de scaun și o au omorit. „Ai văzut tu aceasta? El a dis, că a văzut, la urmă însă l'ar fi scos afară. Tot acestea le depune și martora, Toth. Procurorul cere să se jure martora ear Hury să se mai asculte odată. Urmează pausă de $\frac{1}{2}$ oră.

(Va urma.)

Loterie.

Mercuri 27 Iunie n. 1883.

Sibiu: 27 45 39 63 44

Bursa de Viena și Pesta.

Din 26 Iunie n. 1883.

Viena B-Pesta

Renta de aur ung. de 6%	120.40	120.25
Renta de aur ung. de 4%	89.40	89.50
Renta ung. de hârtie	87.15	87.30
Împrumutul drumurilor de fer ung.	138.25	138.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung..	91.80	91.75
II emisiune de obligații de stat dela drumul de fer oriental ung..	113.—	113.—
Achiziții de bancă austro-ung.	839.—	835.—
Achiziții de bancă de credit ung.	300.—	300.—
Achiziții de credit austri.	300.—	301.60
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.25	99.25
Obligații ung. de rescumpărarea pământului	100.40	100.—
Obligații ung. cu clasașul de sortire	98.70	98.50
Obligații urbariale temeseie de	99.25	99.—
Obligații urbariale temeseie de	97.70	97.50
Obligații urbariale croato-slavonice	99.50	99.52
Obligații ung. de rescumpărarea decimale de vin	97.75	97.75
Sorți unguresci cu premii	114.75	115.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.45	78.50
Datorie de stat austriacă în argint	79.10	79.10
Renta de aur austriacă	99.30	99.—
Sorți de regulare Tisei	109.80	110.—
London (pe poliță de trei luni)	119.90	119.90
Seriiuri fonciare ale institutului „Albina”	100.30	100.30
Argint	5.67	5.65
Galbin	9.49	9.49
Napoleon	58.50	58.45
100 marce nemțesci	58.50	58.45

Nr. 138.

[430] 2—3

CONCURS

pentru Stipendiu din fundaționea lui Gozsdu.

Prin aceasta se scrie concurs pentru un stipendiu din fundaționea lui Gozsdu de 500 fl. — la casă de graduație un stipendiu de 400 eventuale de 300, 200 sau de 100 fl. cu observare, că se dă preferință concurenților pentru științele tehnice și montanistice.

Concurenții au de ași adresa petițiunile instruite cu testimoșii scolare, carte de botez, și cu atestate de paupertate până la 10 August stilul nou 1883 cătră cancelaria fundaționei lui Gozsdu, Buda-pesta király utca 13, însemnând în petițiune studiile, ce voiesc concurențul să studieze, și ultima postă unde are să-i se comunice rezultatul petițiunii.

Tot odată sunt avisați și stipendiati fundaționei lui Gozsdu de ași substerne până la 10 August st. n. 1883 documentele despre rezultatul studiilor în a. scol. 1882/3 la reprezentanția fundaționei lui Gozsdu. Buda-pesta király utca 13. pentru că la din contră se vor lipsi de stipendiu avut.

Budapestă 24 Iunie 1883.

Comitetul administrativ al reprezentanției fundaționei lui Gozsdu.

„Albina“

Institut de credit și de economii
in Sibiu.

Al decelea cupon dela acțiunile institutului nostru existent la 1 Iulie a. c. fiind cel din urmă în